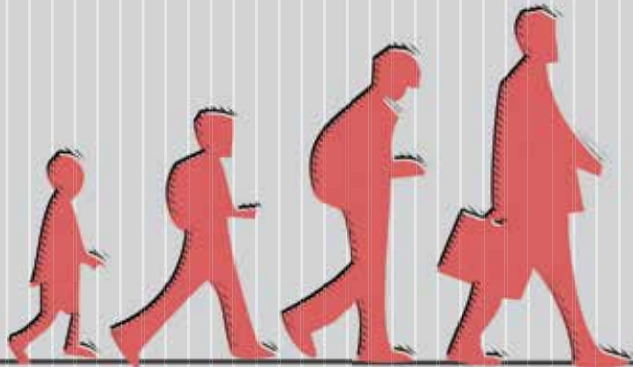

نخ تسبیح

جایگاه زبان فارسی در هویت ایرانی اسلامی

فریدالدین حداد عادل

سیر مراحل ارتقای هویت فردی و جمعی در افراد تضعیف می‌شود و به حد مطلوب رشد خود نمی‌رسد.

در جامعه ایرانی زبان فارسی نقطه آغاز آموزش مباحث هویتی و محل اوج‌گیری هویت ایرانی - اسلامی است. دقت در ابعاد آموزش و آموختن زبان فارسی در تسریع و تحکیم فرایند هویت‌بخشی به افراد ملت بسیار مؤثر است. امروزه ما بیش از هر زمان دیگر نیازمند ارتقای توانمندی‌های خود در آموزش زبان فارسی برای دستیابی به هویت ملی مشترک هستیم. دوره پیش‌دبستانی یکی از مهم‌ترین ایستگاه‌های آموزش زبان فارسی، به‌ویژه به اقشار و گروه‌های اجتماعی ایرانی غیرفارسی‌زبان، و هویت ایرانی - اسلامی است. توجه به ابعاد مهم هویت ملی در دوره پیش‌دبستانی بسیار مهم است.

آموزش زبان‌های غیرفارسی نیز کاملاً مشخصه‌های هویتی دارد. زمان و روش نابجای آموزش زبانی غیر از زبان رسمی، ممکن است هویت ملی افراد را تضعیف کند و روند رشد هویتی دیگر را سرعت بخشد.

اگر به آموزش زبان فارسی خوب توجه کنیم، خیلی از عناصر هویت ملی ایرانی - اسلامی با سرعت و کیفیت بیشتر رشد خواهند کرد.

وقتی درباره هویت حرف می‌زنیم، درباره «کیستی» یک شخص یا اجتماع صحبت می‌کنیم. گفت‌وگو درباره «هویت»، سخن از شاکله و خصوصیات مهم یک فرد یا اجتماعی بزرگ یا کوچک است.

مراحل اصلی شکل‌گیری هویت شامل سطح آموزش و سطح آموختن است. در دوره اول، خود فرد یا جمع فعال نیست و بیشتر پذیرنده عناصر تشکیل‌دهنده هویت است و در مرحله و سطح آموختن، فرد یا اجتماع با هوشیاری به انتخاب دست می‌زند و به همین دلیل مرحله تثبیت و ترمیم هویت طی می‌شود.

نوجوانی یعنی دوره توانمندی در تفکر انتزاعی، زمان آغاز طرح مسئله «آموختن» هویت است. اگر چه آموزش مباحث هویتی از بدو مرحله تکوین انسان‌ها شروع می‌شود، ولی با آموزش زبان گفتاری و دستیابی به توانمندی نوشتن ارتقا می‌یابد و وارد مرحله آموختن، یعنی دوره فعال‌گیری و پرورش ابعاد هویتی می‌شود. کودکان به مجرد آموزش زبان و آموختن توان نوشتن در این مسیر قدم می‌زنند و در نوجوانی بخش مهمی از مراحل تکوین هویت شکل می‌گیرد.

زبان رسمی و در ایران زبان فارسی در آموزش و آموختن مباحث هویتی عنصری مهم است. اگر زبان و زبان‌آموزی ضعیف باشند،